

Co-funded by
the European Union

PRAKTISCHE ACTIVITEIT EN SPEL

Stories4Wings

2024-1-ES01-KA220-ADU-000255317

Technologische Geletterdheid

Vrijheid onder Wachtwoord

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

Dit document bevat **een praktische activiteit en een spel** om verder te verkennen en te reflecteren over de waarde, vaardigheid of competentie die in elk verhaal aan bod komt.

Deze activiteit en dit spel dienen als een **aanvullend leermiddel** bij de gids met vragen en reflecties, waarbij leren wordt benaderd vanuit een **speelse, actieve en participatieve invalshoek**.

Deze activiteiten hebben als doel het leren te versterken via **oefening en directe ervaring**.

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

PRAKTISCHE ACTIVITEIT

1

Leerdoelen

- Basisvereisten voor wachtwoorden herkennen
- Herinnerbare en veilige wachtwoorden maken
- Wachtwoordvoorbeelden beoordelen en uitleggen waarom ze goed of slecht zijn
- De risico's begrijpen van wachtwoorden hergebruiken of delen

Aantal deelnemers

6-12

Duur

45-60 minuten

Benodigde materialen

- Blanco indexkaarten
- Markeerstiften
- Afgedrukte fiche met wachtwoordregels
- Afgedrukte deelnemerskaart met 8 wachtwoordvoorbeelden
- Flip-over of whiteboard

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

Beschrijving van de activiteit

1. Opening. Lees het fragment uit het verhaal waarin Sven een wachtwoord moet maken.

“Ik moest een wachtwoord aanmaken: acht tekens, één hoofdletter en een speciaal symbool. ... Ze raadden me aan om voor elke app een ander wachtwoord te gebruiken, maar voor vandaag... ik heb genoeg digitale onderdompeling gehad.”

2. Begeleide bespreking. Stel de deelnemers de volgende vragen:

Wat maakte Sven in de war? Wat is een “speciaal symbool”? Noteer de antwoorden op het bord.

3. Demonstratie. Toon Kaartenset A (wachtwoordvereisten en voorbeelden).

Leg elke vereiste uit in eenvoudige taal en met één pictogram.

A1. Vereiste: 8 tekens — Voorbeeld: House2024

A2. Vereiste: 1 hoofdletter — Voorbeeld: SunSea!7

A3. Vereiste: 1 symbool — Voorbeeld: bread@1234

A4. Niet hergebruiken — Tip: Eén wachtwoord per dienst

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

A5. Ezelsbrugzin – Voorbeeld: MyDogEats!8

A6. Vermijd voor de hand liggende gegevens – Tip: Geen familienamen of geboortedata

A7. Veilige combinatie – Voorbeeld: Red!Street9

A8. Onthouden zonder op te schrijven – Tip: Gebruik een korte, inoefenbare zin

4. Geïntegreerde extra oefening – voorbeelden beoordelen:

Geef elke deelnemer de afgedrukte lijst met 8 wachtwoordvoorbeelden (zie hieronder).

Individueel duiden ze Goed/Slecht aan en schrijven ze één korte reden.

Goed of slecht?

- Sunset!2024
- -P@ssw0rd
- Anna1978
- BlueCar
- MyDogEats!8
- qwerty123
- Red!Street9
- !TrainHouseLong

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

Sleutel:

- Sunset!2024 - Goed – Lange zin + symbool + cijfers; goed te onthouden en moeilijk te raden.
- P@sswOrd - Slecht – Veelvoorkomend patroon (“password” in leetspeak); algemeen bekend en zwak.
- Anna1978 - Slecht – Persoonlijke naam + geboortjaar; makkelijk te raden via openbare info.
- BlueCar - Slecht – Korte woorden uit het woordenboek; geen symbool/cijfer/mix van hoofdletters.
- MyDogEats!8 - Goed – Gebaseerd op een zin, met symbool en cijfer; uniek en goed te onthouden.
- qwerty123 - Slecht – Toetsenbordpatroon + eenvoudige cijfers; extreem vaak gebruikt en onveilig.
- Red!Street9 - Goed – Gemengde elementen (woord + symbool + cijfer + hoofdletter) en voldoende lengte.
- !TrainHouseLong - Goed – Lange zin met symbool en mix van hoofdletters; hoge veiligheid en goed te onthouden.

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

5. Controle in duo's en daarna in groep.

6. Oefening in duo's – wachtwoorden maken: In duo's geef je elk paar drie vereistenkaarten uit Kaartenset A. De duo's maken drie voorbeeldwachtwoorden die aan de vereisten voldoen en schrijven voor elk een korte ezelsbrugzin. Benadruk dat het alleen fictieve voorbeelden zijn.

7. Groepsbespreking en feedback: Bespreek hun voorbeelden plenair. Laat de cursisten hun keuze en hun reden voor elk voorbeeld verwoorden. Toon daarna de antwoordsleutel van de docent en geef een korte toelichting.

8. Afsluiting: Benadruk drie eenvoudige regels:

- Gebruik lange, unieke zinnen
- Voeg symbool/cijfer/mix van hoofdletters toe
- Deel of hergebruik nooit wachtwoorden.

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

SPEL

2

Leerdoelen

Feit of Mythe — Digitale Veiligheid

- Onderscheiden van mythes en feiten over wachtwoorden.
- Herkennen van basisprincipes rond privacy en digitale veiligheid.
- Maken van snelle keuzes en formuleren van korte uitleg.

Aantal deelnemers

6 - 15

Duur

20-25 minuten

Benodigde materialen

- Twee grote posters met de labels FEIT en MYTHE
- Afgedrukte stellingkaarten (zie hieronder)
- Optionele pictogrammen

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

Beschrijving van de activiteit

1. Introductie

Leg het spel uit: je leest een stelling voor en de cursisten moeten bewegen naar de posters FEIT of MYTHE.

2. Rondes: De docent leest één kaart luidop voor. De deelnemers bewegen naar de poster waarvan zij denken dat die juist is. Geef de deelnemers 10–15 seconden om een kant te kiezen. Vraag één vrijwilliger per kant om in één zin hun reden te geven.

Toon daarna het juiste antwoord met behulp van de sleutel en voeg, als je wilt, één korte praktische tip toe.

Stellingkaarten (druk elke regel op een aparte kaart):

- Als je het wachtwoord vergeet, herstelt de app het automatisch.
- Overal hetzelfde wachtwoord gebruiken verhoogt het risico.
- Korte wachtwoorden zijn even veilig als lange wachtwoorden.
- Hulp vragen aan een officiële dienst is veiliger dan wachtwoorden delen.

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

- Een wachtwoord delen met een vriend is oké als je hem vertrouwt.
- Deel geen wachtwoorden; vraag om hulp zonder ze te geven.
- Elk symbool maakt een wachtwoord veilig.
- Een lange, unieke zin is vaak makkelijker te onthouden en veiliger.
- Als iemand je telefoonnummer heeft, kan die persoon in al je apps.
- Sommige apps vragen om een foto van je identiteitskaart; vraag altijd eerst na voor je iets verstuurt.
- Wachtwoorden op papier zijn altijd onveilig.
- Noteer alleen een hint of geheugensteuntje, niet het volledige wachtwoord, als je iets moet opschrijven.
- Banken vragen nooit om wachtwoorden via de telefoon.
- Als iemand je wachtwoord vraagt via de telefoon, verbreek de verbinding en bel zelf naar de bank.
- Als een app officieel is, is alles wat ze vraagt automatisch veilig.
- Controleer de toestemmingen en vraag een officiële medewerker als je twijfelt.

3. Antwoordensleutel voor de docent (één regel uitleg per kaart):

Mythe – Apps herstellen wachtwoorden niet zomaar; herstel vraagt meestal om extra verificatiestappen.

Feit – Wachtwoorden hergebruiken betekent dat één lek veel accounts kan blootstellen.

Mythe – Lange wachtwoorden of zinnen zijn over het algemeen veel moeilijker te raden.

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

Feit — Hulp vragen aan een officiële dienst is veiliger dan privégegevens delen.

Mythe — Zelfs mensen die je vertrouwt kunnen gehackt worden; delen verhoogt het risico.

Feit — Vraag altijd om hulp zonder je wachtwoord te geven.

Mythe — Niet elk symbool maakt een wachtwoord echt sterker; structuur en lengte zijn belangrijk.

Feit — Een lange, unieke zin (passphrase) is zowel makkelijk te onthouden als sterk.

Mythe — Alleen een telefoonnummer hebben geeft geen toegang; extra verificatie is meestal nodig.

Feit — Eerst vragen waarom een foto van je identiteitskaart nodig is en wie die bewaart.

Mythe — Papier kan veilig zijn als je het goed opbergt; schrijf geen volledige wachtwoorden op zichtbare plaatsen.

★ Feit — Een hint of geheugensteuntje is veiliger dan het volledige wachtwoord op papier.

Mythe — Oplichters doen zich soms voor als banken; banken vragen nooit om wachtwoorden via de telefoon.

Feit — Hang op en bel zelf het officiële nummer van de bank om te controleren.

Mythe — Officiële apps kunnen nog steeds onnodige gegevens vragen; altijd controleren.

Feit — Altijd app-toestemmingen controleren en een officiële medewerker vragen bij twijfel.

Vat de drie meest voorkomende misverstanden samen die je hebt opgemerkt.

Vrijheid onder Wachtwoord

Technologische Geletterdheid

4. Benadruk drie eenvoudige regels:

- Geen wachtwoorden delen
- Lange, unieke zinnen gebruiken
- Officiële hulpverleners raadplegen bij twijfel

Notities

Tekst voor posters:

- Grote letters: FEIT (groen) en MYTHE (rood)
- Voeg onder elke poster een pictogram toe: slotje onder FEIT, waarschuwingsdriehoek onder MYTHE

Opties voor deelnemers met lage geletterdheid:

- De kaarten luidop voorlezen en op elke kaart een pictogram gebruiken
- Deelnemers mogen wijzen in plaats van fysiek bewegen

Medegefinancierd door de Europese Unie. De meningen en standpunten die hierin worden geuit, zijn uitsluitend die van de auteur(s) en weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of de Spaanse Dienst voor de Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE). Noch de Europese Unie, noch de subsidieverstrekende instantie kan hiervoor aansprakelijk worden gesteld.

De publicatie verkrijgt de Creative Commons licentie CC BY-NC SA.

Deze licentie staat u toe het werk te distribueren, te remixen, te verbeteren en erop voort te bouwen, maar uitsluitend voor niet-commerciële doeleinden. Bij gebruik van het werk en fragmenten daarvan moet

1. Vermeld de bron en een link naar de licentie. Eventuele wijzigingen moeten worden vermeld. De auteursrechten blijven bij de auteurs van de documenten.
2. Het werk mag niet voor commerciële doeleinden worden gebruikt.
3. Als u het werk opnieuw samenstelt, converteert of erop voortbouwt, moeten uw bijdragen onder dezelfde licentie worden gepubliceerd als het origineel.